Tillväxt- och regionplanenämnden

PROTOKOLL 4/2018
2018-05-24

TRN 2018–0023

Kl 15.00 – 16.15

§§ 51 - 64

Sammanträde med tillväxt- och regionplanenämnden

Datum för justering: 2018-05-31
Datum för justering av §§ 59-60 2018-05-24

Gustav Hemming

Jens Sjöström

Plats Gjörwellsalen, Landstingshuset

Närvarande ledamöter
Gustav Hemming (C) ordförande
Nikolina Bucht (M) 1:e vice ordförande
Pehr Granfalk (M)
Mattias Lönnqvist (L)
Lennart Nilsson (KD)
Jens Sjöström (S) 2:e vice ordförande
Johnny Nadérus (S)
Lisa Rasmussen (V)

Närvarande ersättare
Kjell Jansson (M)
Tobias Davidsson (L)
Carl Johan Schiller (KD)
Mia Franzén (L)
Freddie Lundqvist (S)
Meeri Wasberg (S)
Malin Fijen Pacsay (MP)
Martha Aguirre (V)

Ej närvarande ledamöter
Mikael Igelström (M)
Christina Eklund (M)
Carina Paulsson (S)
Emma Lidell (S)
Tomas Eriksson (MP)

Ej närvarande ersättare
Arvid Öhlin (M)
Jan Holmberg (M)
Bosse Andersson (C)
Jan Valeskog (S)
Karl-Olov Jansson (S)

Politiska tjänstemän
Alfred Askeljung (C), Jasmin Farad (M), Patrik Lindh (L), Michaela Hollis (KD), Lydia Wefer (S), Joachim Höggren (MP), Tomas Ekman (V).

Tjänstemän
Hanna Wiik, Jessica Andersson, Inger Starheim Lagerkvist, Ann Lundell, Evert Kroes, Karin Styrenius, Christina Larsson, Cecilia Lindahl, Helena Näsström

Sekreterare

Evert Kroes

Meddelande

Protokoll för sammanträde den 2018-05-24 med tillväxt- och regionplanenämnden har justerats

Bevis/Anslag	Justeringen har tillkännagivits genom anslag på landstingets anslagstavla
Datum för justering	2018-05-31
För §§ 59-60	2018-05-24
Datum för anslags uppsättande	
Datum för anslags nedtagande	
Förvaringsplats för protokollet	Landstingshuset, Hantverkargatan 45
Underskrift	.....
Bevis om anslag	
Underskrift	.....

Innehåll

§ 51 Justerare och justeringsdag 4

§ 52 Förteckning inkomna ärenden 5

§ 53 Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation 6

§ 54 Yttrande över förslag till beslut om bildande av Rensättra naturreservat i Nacka kommun 7

§ 55 Yttrande över Översiktsplan för Salems kommun år 2030, utställningsförslag 8

§ 56 Månadsrapport för tillväxt- och regionplaneförvaltningen per mars 2018 9

§ 57 Ansökningar om bidrag ur Hållbarhets- och skärgårdsanslaget 10

§ 58 Remiss Indelningskommitténs betänkande Myndighetsgemensam indelning – samverkan på regional nivå (SOU 2018:10) 11

§ 59 Remiss om förslag om grön infrastruktur – Regional handlingsplan för Stockholms län 12

§ 60 Samråd om riktlinjer för bostadsförsörjning Nacka kommun 13

§ 61 Direktörens rapport 14

§ 62 Slutbetänkande från utredningen Kommunal planering 16

§ 63 Målpunktanalys för farligt gods 17

§ 64 Rapporten Etablering och inkludering på bostads- och arbetsmarknaden och arbetet inom Diversity Charter Sweden 19

§ 51
Justerare och justeringsdag

Ordförande och Jens Sjöström utses att justera dagens protokoll. Justering sker den 31 maj 2018.

§ 52
Förteckning inkomna ärenden
TRN 2018–0023

Tillväxt- och regionplanenämndens beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att lägga anmälan till handlingarna.

§ 53
Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation
TRN 2018–0023

Tillväxt- och regionplanenämndens beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att lägga anmälan till handlingarna.

§ 54
Yttrande över förslag till beslut om bildande av Rensättra naturreservat i Nacka kommun
TRN 2018–0051

Tillväxt- och regionplanenämndens beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att lägga anmälan till handlingarna.

§ 55
Yttrande över Översiktsplan för Salems kommun år 2030, utställningsförslag
TRN 2018–0058

Tillväxt- och regionplanenämndens beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att lägga anmälan till handlingarna.

Beslutsexpediering:
Akt

§ 56
Månadsrapport för tillväxt- och regionplaneförvaltningen per mars 2018

TRN 2018–0042

Ärendebeskrivning

Ekonomisk månadsrapport för tillväxt- och regionplaneförvaltningen per mars 2018.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande 2018-05-03.
Tillväxt- och regionplaneförvaltningens månadsrapport mars 2018.

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att godkänna månadsrapporten för tillväxt- och regionplaneförvaltningen per mars 2018.

§ 57
Ansökningar om bidrag ur Hållbarhets- och skärgårdsanslaget
TRN 2018–0020, TRN 2018–0054, TRN 2018–0067

Ärendebeskrivning

Förvaltningens förslag till prioritering för bidrag ur hållbarhets- och skärgårdsanslaget för ansökningsdatum 2018-03-06.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2018-05-09.
Ansökan om bidrag, TRN 2018–0020.
Ansökan om bidrag, TRN 2018–0054.
Ansökan om bidrag, TRN 2018–0067.
Riktlinjer för det regionala hållbarhets- och skärgårdsanslaget, TRN 2017–0038.

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att bevilja Invest Stockholm Business Region bidrag på högst 300 000 kronor, dock högst 50 % av total kostnad, för projektet Effekt- och möjlighetsanalys – livsmedelsproduktion i staden, under förutsättning att övrig finansiering ordnas samt att utbetalning, redovisning och eventuell återbetalning av beviljade medel sker enligt förvaltningens anvisningar och riktlinjer.

att bevilja Skärgårdens intresseföreningars kontaktorganisation verksamhetsbidrag på högst 1 500 000 kronor ut hållbarhets- och skärgårdsanslaget, under förutsättning att övrig finansiering ordnas samt att utbetalning, verifiering av kostnadsslag och eventuell återbetalning av beviljade medel sker enligt förvaltningens anvisningar och riktlinjer.

att avslå Föreningen Fritidsgården Klubbensborg ansökan om bidrag ur hållbarhets- och skärgårdsanslaget.

§ 58
Remiss Indelningskommitténs betänkande Myndighetsgemensam indelning – samverkan på regional nivå (SOU 2018:10)

TRN 2018–0065

Ärendebeskrivning

Stockholms läns landsting har av Finansdepartementet bjudits in att lämna synpunkter på Indelningskommitténs betänkande Myndighetsgemensam indelning – samverkan på regional nivå (SOU 2018:10), senast 2018-08-31. Landstingsstyrelsen har begärt yttrande från Tillväxt- och regionplanenämnden, Trafiknämnden och Hälso- och sjukvårdsnämnden (LS 2018–0481), senast 2018-06-21. Tillväxt- och regionplanenämnden yttrar sig med fokus på frågor rörande den regionala utvecklingsplaneringen.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande den 8 maj 2018.
Förslag till yttrande den 8 maj 2018.
Indelningskommitténs betänkande (SOU 2018:10), http://www.regeringen.se/492cba/contentassets/1551def36a47420db18d9961d8956720/myndighetsgemensam-indelning--samverkan-pa-regional-niva-sou-201810.pdf.

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att godkänna förslaget till yttrande, bilaga 1.

att överlämna yttrandet till landstingsstyrelsen.

Särskilt uttalande
S- och MP-ledamöterna anmäler särskilt uttalande, bilaga 2.

§ 59
Remiss om förslag om grön infrastruktur – Regional handlingsplan för Stockholms län

TRN 2018–0031

Ärendebeskrivning

Stockholms läns landsting har beretts möjlighet att yttra sig över remiss om förslag till Grön infrastruktur - Regional handlingsplan för Stockholms län. Landstinget yttrar sig över remissen i egenskap av regionplaneorgan för Stockholms län. Yttrandet utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv. Landstinget ska yttra sig till Länsstyrelsen i Stockholm senast den 24 maj 2018. Handlingsplanen avser att vara ett kunskapsunderlag att ta stöd i för att mark ska planeras och hanteras på ett sätt som gynnar den gröna infra-strukturen, ekosystemtjänster och klimatanpassning.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2018-05-09.
Förslag till yttrande, 2018-05-09.
Förslaget till Grön infrastruktur - Regional handlingsplan för Stockholms län, och information om remissen finns på www.lansstyrelsen.se/stockholm.

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att yttra sig över förslag till Grön infrastruktur - Regional handlingsplan för Stockholms län, enligt förvaltningens bifogade förslag till yttrande, bilaga 3.

att yttrandet överlämnas till Länsstyrelsen Stockholm.

att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

§ 60
Samråd om riktlinjer för bostadsförsörjning Nacka kommun

TRN 2018–0061

Ärendebeskrivning

Stockholms läns landsting har beretts möjlighet att yttra sig över samrådshandlingen till riktlinjer för bostadsförsörjning för Nacka kommun. Samrådstiden sträcker sig fram till 26 april. Landstinget har fått anstånd med svarstid under förutsättning att synpunkter lämnas underhand inom samrådstiden. Riktlinjerna är uppdelade i en del som utgör själva riktlinjerna och en del utgör den bakomliggande analysen.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande 2018-05-07.
Förslag till yttrande, TRN 2018-05-07.
Riktlinjer för bostadsförsörjning Nacka kommun.
Underlag till riktlinjer för bostadsförsörjning Nacka kommun.

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag.

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att avge yttrande över riktlinjer för bostadsförsörjning Nacka kommun i enlighet med bilagt förslag till yttrande, bilaga 4.

att yttrandet överlämnas till Nacka kommun.

att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Beslutsexpediering:
Nacka kommun
Akt

§ 61
Direktörens rapport

TRN 2018–0045
Förvaltningschefen Hanna Wiik informerar:

Ny lag om regional planering
Den 19 april beslutade regeringen om ett förslag till nya bestämmelser om regional fysisk planering. I förslaget görs regional fysisk planering obligatoriskt i Stockholms län och i Skåne län. Landstingen och regionerna föreslås bli regionplaneorgan med ansvar för den regionala fysiska planeringen inom sitt län, och i samband med detta kommer dagens särlagstiftning för Stockholms län att försvinna.

Färdplan för Arlanda
Landstinget har fått en begäran om stöd från Arlandarådets kansli i deras arbete med en färdplan för Arlanda. Förvaltningen levererar därför underlag till fyra frågor på temat "Arlandas betydelse och regionens nationella och internationella tillgänglighet 2040–2070". Frågorna berör Arlandas betydelse för regionens tillväxt och konkurrenskraft, tillgängligheten till de fyra stora flygplatserna i östra Mellansverige, behov i infrastrukturutveckling i östra Mellansverige och Arlandas betydelse för godstransporter. Kansliet har också bett om inspel från landstinget om totalförsvar, krisberedskap, robusthet och säkerhet.

Cykelkansliet – en lägesrapport
Cykelkansliet kommer att fortsätta att finnas kvar under 2018. Parterna har kommit överens om att förlänga projektet, som formellt skulle ha upphört vid halvårsskiftet. Arbetet med att utvärdera cykelkansliet har inletts och genomförs av arbetsgruppen och styrgruppen för kansliet där alla parter medverkar. Hittills är alla parter mycket positiva till verksamheten och en diskussion kommer att föras under hösten om hur en fortsatt samverkan kan se ut, utifrån vad som framkommit i utvärderingen. Arbetet med det regionala cykelbokslutet för 2017 har påbörjats och arbete pågår med en ny omgång av stråkstudier vilket omfattas bland annat: gång- och cykelbro mellan Danderyd och Sollentuna och Södertälje och Salem samt bättre koppling mellan tre regionala cykelstråk i Botkyrka.

Utlysning av forskningsmedel till KTH
SLL Forskning och innovation genomför en utlysning av forskningsmedel till KTH för åren 2019–2020. Utlysningen uppgår till 1 500 000 kr per år. Förvaltningen har tillsammans med trafikförvaltningen bjudits in att formulera en text till utlysningen om "Trafik och region".

Workshopen om Flemingsberg
Den 14 maj 2018 genomförde en workshop i samband med utvecklingsprogrammet för Flemingsberg. Såväl landstings- som

kommunpolitikerna var på plats och betonade betydelsen av Flemingsberg som regional stadskärna för utvecklingen av den södra delen av Stockholmsregionen. Under dagen genomfördes workshoppar, där deltagarna tog fram och prioriterade de mest betydande åtgärdsområden för att kunna nå målen i utvecklingsprogrammet. Resultatet kommer att arbetas igenom och en handlingsplan tas fram inför beslut i november.

Regional dialogkonferens om sammanhållningspolitik
I samarbete med länsstyrelsen organiserade landstinget den 15 maj 2018 en regional dialogkonferens om sammanhållningspolitik, som en del i ett EU-projekt som SKL driver. Över 100 personer deltog i konferensen. Medverkade gjorde bl.a. landshövding Sven-Erik Österberg, landstingsråd Paul Lindquist (M), Strukturfondspartnerskapets ordförande Jelena Drenjavik (M) och direktör Lena Andersson Pench, från EU-kommissionens DG Regional- & stadspolitik. En fråga som diskuterades var projektadministrationen, som upplevs som ett hinder av mindre företag för att delta i strukturfondsprojekt. EU-kommissionens representant lovade att det ska skapas ett mer enhetligt regelverk och större flexibilitet.

CPMR:s Östersjökommissions årsmöte
Den 16 maj 2018 hade CPMR:s Östersjökommission sitt årsmöte i Uleåborg, Finland. På mötet valdes Jari Juhani Nahkanen från den finska region Uleåborg till president och Annika Sandström (M) blev omvald som 1:a vicepresident. På mötet togs beslut om kommissionens framtida sekretariat i syfte att professionalisera organisationen. Förvaltningen ledde även en workshop om kommissionens mervärde för medlemsregioner och framtida utvecklingsområden för kommissionen.

Skärgårdsmedel
Idag öppnar samfinansieringsprojektet "Skärgårdsmedel" upp systemet minansökan.se för förenklad bidragsansökning. Första beslutsmötet är bokat till 7 juni.

Kommande seminarier och aktiviteter
- Den 29 maj arrangerar förvaltningen ett landsbygdsseminarium där landsbygdens utmaningar sätts i fokus.
- Den 13 juni arrangeras ett seminarium om RUFS 2050. Alla som har medverkat i processen för att ta fram RUFS 2050 är inbjudna.
- Den 20 juni arrangeras en studieresa för nämnden och förvaltningen i anslutning till nämndens ordinarie möte, en inbjudan har skickats ut.
- Den 9 oktober planeras årets RUFS-konferens, som i år blir en kick-off för RUFS 2050.

Beslutsexpediering:
Akt

§ 62
Slutbetänkande från utredningen Kommunal planering

TRN 2018–0085

Hanna Wiik, särskild utredare, informerar om slutbetänkande från utredningen om kommunal planering för bostäder, N2017:04.

§ 63
Målpunktanalys för farligt gods

TRN2017-0055

Jessica Andersson, avdelningschef Regionplaneavdelning, informerar om förvaltningens arbete med godsfrågor.

Beslutsexpediering:
Akt

§ 64
Rapporten Etablering och inkludering på bostads- och arbetsmarknaden och arbetet inom Diversity Charter Sweden

TRN 2017–0149, TRN 2017–0145

Cecilia Lindahl och Evert Kroes, regionplanerare, informerar om förvaltningens arbete med rapporten *Etablering och inkludering på bostads- och arbetsmarknaden* och arbetet inom Diversity Charter Sweden.

Beslutsexpediering:
Akt

YTTRANDE
2018-05-24

TRN 2018-0065

registrator.lsf@sll.se
Landstingsstyrelsen

Remiss – Indelningskommitténs betänkande Myndighetsgemensam indelning – samverkan på regional nivå (SOU 2018:10)

Inledning

Tillväxt- och regionplanenämnden lämnar synpunkter på betänkandet utifrån den regionala utvecklingsplaneringen. Frågor rörande krisberedskap och totalförsvar har flera kopplingar till samhällsplanering och den fysiska planeringen. Förslagen i betänkandet kring dessa verksamhetsområden är dock mest relevanta för landstingets roll som hälso- och sjukvårdshuvudman, varför nämnden avstår från synpunkter på krisberedskap och totalförsvar.

Synpunkter på respektive del i betänkandet

Myndighetsgemensam indelning

Tillväxt- och regionplanenämnden ser mycket positivt på en mer samordnad statsförvaltning på regional nivå, vilket kan ha stor betydelse för en mer effektiv samverkan i det regionala utvecklingsarbetet. För Stockholms läns del skulle genomförandet av kommitténs förslag i praktiken innebära mindre förändringar, då merparten av de föreslagna myndigheterna redan har en regional indelning som omfattar Stockholms län och Gotland.

Tillväxt- och regionplanenämnden anser att kommittén borde ha föreslagit att fler centrala myndigheter i det regionala utvecklingsarbetet bör få en samordnad regional indelning, för att stärka flernivåsamverkan och effektiviteten i det regionala tillväxtarbetet Till exempel Energimyndigheten, Vinnova och Myndigheten för yrkeshögskolan, som idag inte har en regional indelning. Vidare anser nämnden att även Försäkringskassan bör få en samordnad regional indelning. Det är en myndighet som av länsstyrelser, landsting och regionförbund bedömts vara särskilt relevant, men som nu saknas i förslaget. Försäkringskassan är, i samspel med Arbetsförmedlingen och med kommuner och landsting, en

myndighet med stor betydelse för att stärka individernas möjligheter på arbetsmarknaden, för kompetensförsörjningen och därmed för regional utveckling. Det är också en viktig myndighet i strukturfondspartnerskapen.

Tillväxt- och regionplanenämnden ser vissa utmaningar i ett gemensamt strukturfondspartnerskap för Stockholms län och Gotland. En konsekvens av förslaget att Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (strukturfondsprogram) och Tillväxtverket (strukturfondsprogram) föreslås få en regional indelning enligt hälso- och sjukvårdsregionerna, är att det sannolikt innebär förändringar i NUTS 2-indelningen. Det betyder att strukturfondspartnerskapet som idag omfattar Stockholms län, även skulle omfatta Gotland. Gotland ingår idag i strukturfondspartnerskapet Småland och öarna. Det finns förvisso fördelar med en större geografi för regionala utvecklingsfrågor, men det är en svårighet att balansera de helt olika utmaningar och förutsättningar som den största och den minsta regionen i landet har. Det är dock en utmaning som går att lösa. I detta sammanhang ser nämnden fördelar med att Gotland även fortsättningsvis kan använda beteckningen region. Att båda regionalt utvecklingsansvariga i ett gemensamt strukturfondspartnerskap betecknas region ger en ökad tydlighet i uppdraget.

Tillväxt- och regionplanenämnden anser även att länsstyrelsens roll behöver förtydligas ytterligare när kommitténs förslag tas vidare, när det handlar om uppgiften att samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser samt göra avvägningar mellan olika sektorsintressen. Vidare finns fortsatt ett behov av att klargöra ansvarsfördelningen mellan länsstyrelserna och de regionalt utvecklingsansvariga. Det gäller särskilt de områden där det finns oklarheter i gränsdragningen. Länsstyrelserna själva pekar på en risk för att den regionala samverkan som blir följden av en myndighetsgemensam indelning blir en ny överbyggnad som tar fokus från länsstyrelsens samordnande roll. Ur regionernas perspektiv innebär sannolikt en samordnad regional indelning av relevanta statliga myndigheter att kontaktvägarna underlättas och betydelsen av länsstyrelsens samordnande roll minskar. Oavsett synsätt, så är samordningsansvaret oklart, då kommittén inte haft i uppdrag att föreslå ansvar för detta inom det myndighetsgemensamma området.

Landstingens, kommunernas och befolkningens synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen

Tillväxt- och regionplanenämnden anser att kommitténs förslag kring landstingens, kommunernas och befolkningens synpunkter vid ändringar i landstingsindelningen är väl avvägda. Eventuella förändringar i landstingsindelningen är komplexa frågor som rör hela samhällsorganisationen och

där en folkomröstning inte självklart är det bästa alternativet. Förslagen avseende hur befolkningens synpunkter ska inhämtas och vilken roll synpunkterna ska spela i ett slutligt beslutsunderlag är väl avvägda.

Landstingens samverkansmönster
Tillväxt- och regionplanenämnden ser positivt på förslaget att ge Göteborgs universitet uppdraget att följa och vart fjärde år lämna en rapport till regeringen som beskriver utvecklingen av landstingens samverkan och dess konsekvenser för demokratin. Men det finns även andra forskningsmiljöer som kan ge värdefulla bidrag i ett sådant arbete, till exempel vid universiteten i Karlstad och Umeå. Syftet måste dock ytterligare klargöras, i samverkan mellan regeringen och förslagsvis Sveriges Kommuner och Landsting, för att få ett underlag som kan vara till nytta för såväl nationell som regional nivå.

Finansiering av förvaltningsutgifter för det regionala utvecklingsansvaret
Tillväxt- och regionplanenämnden anser att förslaget om finansiering av förvaltningsutgifter för det regionala tillväxtansvaret från utgiftsområde 19 Regional tillväxt är bra, under förutsättning att årlig uppräkning sker på samma sätt som för andra förvaltningsanslag.

Övriga synpunkter
Det finns processer och statliga utredningar på gång som på sikt kan komma att påverka behovet av att fler statliga myndigheter överväger sin regionala indelning. Inte minst kring olika frågeställningar rörande regional fysisk samhällsplanering. En myndighetsgemensam regional indelning är något som bör beaktas i kommande statliga utredningar, för att pröva om det finns effektivitetsvinster med samverkan. Det finns en mycket stark koppling mellan regionala tillväxt- och utvecklingsfrågor och den fysiska planeringen, något som Stockholm läns landsting arbetar med utifrån regionplaneuppdraget.

Oavsett de statliga myndigheternas samordnade regionala indelning kommer landstinget fortsatt samverka i olika funktionella regioner, till exempel genom samarbetet i Mälardalsregionen och med övriga län i Östra Mellansverige. Sådana samarbeten kommer alltid att ske över administrativa gränser så länge det behovet finns.

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

miljöpartiet de gröna

SÄRSKILT UTTALANDE
2018-05-24

TRN 2018-0065

Tillväxt- och regionplanenämnden
Ärende 8

Remiss Indelningskommitténs betänkande Myndighetsgemensam indelning – samverkan på regional nivå (SOU 2018:10)

Vi är positiva till förvaltningens yttrande, och delar uppfattningen om att det behövs en mer samordnad statsförvaltning på regional nivå. Vi håller även med förvaltningen om att det är synd att vissa viktiga myndigheter saknas i förslaget för regional indelning, exempelvis Försäkringskassan.

Socialdemokraterna och Miljöpartiet beklagar att den storregionala indelningen av län och landsting inte blev verklighet, vilket var utredningens tidigare uppdrag, men att staten samordnar sina verksamheter är ett steg i rätt riktning.

YTTRANDE
2018-05-24

TRN 2018-0031

Länsstyrelsen Stockholm
miljoplanering.stockholm@lansstyrelsen.se
Länsstyrelsens dnr: 106-2131-2015

Remiss om Förslag till Grön infrastruktur - Regional handlingsplan för Stockholms län

Inledning

Landstinget yttrar sig över remissen i egenskap av regionplaneorgan för Stockholms län och utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv. Landstinget ser att förslag till Grön infrastruktur - Regional handlingsplan för Stockholms län är ett angeläget och viktigt underlag för länets regionala och kommunala planering, och som komplement till den regionala utvecklingsplanen, RUFS 2050.

Arbetet med att ta fram en handlingsplan för grön infrastruktur bygger på ett regeringsuppdrag som länsstyrelserna fick 2015. Arbetet med handlingsplanerna har skett enligt riktlinjer från Naturvårdsverket, och de ska rapporteras till regeringen i oktober 2018.

Stockholms läns landsting har en mycket lång tradition av att arbeta med grönstrukturfrågor generellt, men också specifikt i form av metodutveckling kring till exempel funktioner, såsom i arbetet med svaga samband. Landstinget har i flera avseenden haft en drivande roll i regionens arbete med grönstrukturfrågor, i synnerhet med att koppla dessa till storstadsspecifika utmaningar. Med det som utgångspunkt svarar landstinget på remissen.

Synpunkter

Sammanfattning

Den här typen av underlag är viktiga för Stockholmsregionen. En långsiktigt hållbar regional grönstruktur och ett aktivt förhållningssätt till dess utveckling och omhändertagande är oerhört viktigt för regionens långsiktiga attraktivitet och för invånarnas välmående.

Landstinget ser att dokumentet består av två delar; dels ett kunskapsunderlag för att öka kännedomen om och stärka grönstrukturens biologiska

funktioner, dels en del som innehåller förslag på åtgärder. Underlaget behövs för att hantera de utmaningar som regionen står inför i form av befolkningsökning, bebyggelseutveckling, förändrad markanvändning och ökat resursutnyttjande. Det är ett välskrivet, ambitiöst och omfattande material. För att det ska bli ett användbart planeringsunderlag föreslår dock landstinget att handlingsplanen struktureras om, renodlas, vässas och omarbetas i vissa delar.

Det är angeläget att det på nationell nivå finns en förståelse för vikten av att koppla kunskapsunderlag till planeringsprocessen när den här typen av uppdrag formuleras på nationell nivå. Givet kopplingen till den fysiska samhällsplaneringen bör även Boverket vara en samverkanspart i den här sortens uppdrag. Landstinget ser att riktlinjerna från Naturvårdsverket på ett tydligare sätt borde ha gett Länsstyrelsen mer stöd i arbetet med att koppla underlaget till den regionala samhällsplaneringen och till planprocessen.

Nedan följer landstingets synpunkter i sammanfattning.

- Det är en styrka för regionen att handlingsplanen bygger på det utvecklingsarbete för regional grönstruktur som bedrivits under lång tid i Stockholms län, inte minst genom landstingets regionplanering och som lagts fast i olika regionala utvecklingsplaner och -strategier (RUFS:ar).
- Handlingsplanen bör dock uppdateras och kompletteras på ett antal punkter, bland annat utifrån den nu godkända RUFS 2050 (TRN 22/2 § 26).
- Det framgår inte av förslaget hur denna nya kunskap ska tillämpas i planeringen, hur den ska avvägas mot andra intressen och vad det kan komma att betyda för regionens bebyggelseutveckling.
- Stockholmsregionens storstadsspecifika förutsättningar bör utgöra en tydligare utgångspunkt för förslagets avgränsning och prioriterade insatser.
- Problemställningarna som redovisas är alltför breda och vaga, och bör tydligare ta avstamp i ett resonemang om de utmaningar som finns i Stockholmsregionen med växande befolkning, stadsutveckling, förtätning, förändrad markanvändning, ökad resursförbrukning etc. Det är angeläget för att öka förståelsen för handlingsplanens syfte och inriktning.
- Det återstår för Länsstyrelsen att förankra remissens beskrivna åtgärder hos de olika föreslagna aktörerna, samt att i dialog med dessa klargöra vad föreslaget utpekat ansvar innebär mer konkret. Landstinget välkomnar också åtgärder som blickar längre fram än år 2020, då arbetet med grön infrastruktur måste bedrivas långsiktigt.

Allmänt och övergripande struktur
Förslaget är välskrivet men alltför omfattande. Resonemanget om att grön infrastruktur är en nyckelfaktor för att klara utmaningarna behöver utvecklas och på ett tydligare sätt koppla till samhällsplaneringen. Förslaget skulle vinna på att kortas och ges en tydligare struktur.

Även åtgärdsförslagen behöver renodlas, genom att ta bort dem som redan finns beskrivna i andra dokument, och endast behålla det som är nytt. De delar som kopplar till bebyggelseplanering och bostadsnära natur skulle med fördel kunna läggas ihop, och samlas i ett nytt insatsområde med koppling till god bebyggd miljö eller bebyggelseutveckling, se vidare under rubriken åtgärder

Primära syftet och konsekvenser av planen
Landstinget utgår från att handlingsplanen är ett kunskapsunderlag, eftersom ställningstagandena är vaga och åtgärdsförslagen är breda och ofta otydliga. Om kunskapsunderlaget ska ge det stöd för avvägning och prioritering av grön infrastruktur, som regionen så väl behöver, måste syftet och den röda tråden klargöras.

Det är viktigt att fokusera på ny kunskap eller omvandla den kunskap som redan finns, för att stärka och utveckla de viktigaste ekologiska spridningssambanden som finns i vår region. Landstinget tolkar att den nya kunskapen handlar om ekologiska samband, nätverk och strukturer som löper över kommun- och länsgränser, inom bebyggelsen, samt inom och utanför de gröna kilarna. Detta fokus och denna avgränsning kan med fördel bli tydligare i dokumentet.

Landstinget vill påpeka vikten av att handlingsplanen tar hänsyn och förhåller sig till det omfattande material som redan finns med avseende på olika inventeringar, ex Ängs- och hagmarksinventeringen, Urskogsinventeringen.

Landstinget anser att det behöver bli tydligare med vilket lagstöd denna nya kunskap ska tillämpas, men också vilka ekonomiska möjligheter som erfordras, vilka samhällsekonomiska konsekvenser det blir, samt vilka myndigheter som ska ha ansvar för den vidare inventeringen och uppföljning av handlingsplanen.

Koppling mellan grön infrastruktur och regionplanering
Landstinget välkommnar det täta samarbete som Länsstyrelsen haft med landstinget under processen, för att inhämta erfarenheter från och bygga vidare på landstingets arbete med regional grönstruktur, som bedrivits under

lång tid. Landstinget ser med tillfredställelse att handlingsplanen i så stor utsträckning refererar till de utmaningar och förhållningssätt som beskrivs i RUFS 2050, och att arbetet med den regionala grönstrukturen med de gröna kilarna och svaga sambanden beskrivs som en grund för handlingsplanen.

Den nya kunskapen och föreslagna åtgärder behöver dock fördjupas och utvecklas av regionens olika aktörer, i linje med den av TRN nyss godkända RUFS 2050 (TRN 2015-0015, 22/2 2018 § 26). Då RUFS 2050 antas i Landstingsfullmäktige den 12 juni 2018 välkomnar landstinget att hela förslaget till handlingsplan uppdateras för att ensas med regionplanens vokabulär, förhållningssätt, ställningstaganden och kartunderlag. Det är i det sammanhanget också viktigt att betona regionplaneringens samordnande roll, då grönstrukturens värden och utveckling är en viktig mellankommunal fråga.

Landstinget menar att handlingsplanen kan vara ett stöd för att fördjupa kunskapen om grönstrukturen, både lokalt inom utpekade gröna kilar, men även utanför dessa, till exempel i landsbygds- och skärgårdsområden. Handlingsplanen kan bidra med viktig ny kunskap för utveckling av natur-, kultur- och rekreationsområden på landsbygden och i skärgården, i linje med landstingets nya Landsbygds- och skärgårdsstrategi. Landstinget ser också att den nya kunskapen kan ge nya underlag att ta stöd i när det gäller frågor som rör strandskydd och framtida eventuella exploatering. Därtill vill Landstinget påtala vikten av grönska för skolgårdar kopplat till pedagogiska motiv och ser att den nya kunskapen är värdefull i det avseendet. Eftersom denna kunskapsutveckling också sker i omkringliggande län, kan det skapa förutsättning för viktigt framtida utvecklingsarbete över länsgränser inom Östra Mellansverige (ÖMS), för att säkra dessa värden och funktioner även i ett storregionalt perspektiv.

Regional grönstruktur och grön infrastruktur
Landstinget uppfattar handlingsplanen som ett komplement till den regionala grönstrukturen som finns utpekad i RUFS genom att den har ambitionen att identifiera värden för biologisk mångfald och de ekologiska värdena i funktionella nätverk, såväl inom som utanför den regionala grönstrukturen.

Större fokus på prioriterad bebyggelseutveckling
Då grön infrastruktur anges vara en nyckelfaktor för att möta utmaningen ”Att möjliggöra befolkningstillväxt och samtidigt förbättra regionens miljö och invånarnas hälsa”, skulle detta resonemang behöva utvecklas med koppling till förväntad och eller önskad bebyggelseutveckling.

I RUFS 2050 redovisas den prioriterade bebyggelseutvecklingen för länet med regionala stadskärnor, strategiska stadsutvecklingslägen, primära och sekundära bebyggelselägen samt landsbygdsnoder. Landstinget anser att kunskapsunderlaget behöver kompletteras med ett klargörande om hur förhållningssätten och de nya kartunderlagen ska tillämpas i den fysiska planeringen för att fungera som stöd för avvägning och utveckling.

Landstinget anser vidare att det genom att använda ord som *förstärka* och/eller *utveckla* den gröna infrastrukturen *integrerat med* bebyggelseutvecklingen och i större stadsutvecklingsområden kan läggas större fokus på synergieffekter än på målkonflikter. Detta skulle handlingsplanen vinna på.

Koppling till löpande regional kunskapsutveckling
Landstinget ser att handlingsplanen och de nya nätverksanalyserna tillför ny kunskap som är viktig för att uppdatera och komplettera arbetet med de svaga sambanden i regionens gröna kilar. Arbetet med handlingsplanen tillför alltså kunskap om nya samband där viktiga ekologiska spridningsfunktioner pekas ut både inom den samlade bebyggelsestrukturen och utanför kilarna.

Förhållningssätt
I planen presenteras ett antal förhållningssätt som är tänkta att komplettera de som finns i RUFS 2050. Det är en god tanke, men landstinget ställer sig frågande till hur dessa i praktiken ska omsättas i kommunernas planering. För att underlätta tillämpningen på lokal nivå skulle förhållningssätten kunna kopplas till ett planeringsdokument, såsom översiktsplan eller grönplaner.

Åtgärder

Förslagets åtgärdsdel är en central del av handlingsplanen och bör renodlas och vässas för att få genomslagskraft. Åtgärderna skulle med fördel tydligare kunna kopplas till och grupperas utifrån regionens största utmaningar, såsom en starkt växande storstadsregion. Åtgärderna bör fokusera på och prioriteras utifrån handlingsplanens röda tråd, dvs de ekologiska spridningssambanden. Fokus bör också vara på det som är nytt och vissa åtgärder bör även prioriteras bort i denna plan, eftersom de finns med i andra strategidokument, såsom exempelvis cykelleder och friluftsplaner.

Landstinget föreslår ett nytt insatsområde för bebyggelseutveckling där de delar som hanterar ekologiska spridningssamband inom bebyggelsen bör samlas, för att nå rätt aktörer och därmed få genomslagskraft. Landstinget önskar vidare se hur de nya underlagen kan tillämpas i utvecklingen av den

regionala prioriterade bebyggelsen såsom regionala stadskärnor och strategiska stadsutvecklingsområden och föreslår därför en åtgärd för att analysera konsekvenserna för stadsutvecklingen utifrån dessa prioriterade bebyggelseområden.

För de prioriterade åtgärdsförslagen har en eller flera ansvariga aktörer pekats ut. Vad detta innebär beskrivs inte. Landstinget menar att även intresseföreningar och markägare bör anges som aktörer i utvecklingsarbetet med den regionala grönstrukturen. Även Trafikverket bör föreslås som aktör i flera åtgärder. I förslaget beskrivs att flera av de åtgärdsförslag som presenteras kräver ytterligare resurser jämfört med vad som finns tillgängligt idag. Landstinget anser att förväntade arbetsinsatser behöver klargöras och påpekandet om resurser behöver tas omhand i genomförandet av handlingsplanen eftersom det kan vara avgörande för att få en aktör att ta på sig åtgärden.

Det återstår slutligen också för Länsstyrelsen att förankra förslagen på åtgärder hos de olika aktörerna. Det medför att den föreslagna genomförandetiden fram till år 2020 sannolikt är alltför kort. Då själva arbetet med grön infrastruktur är mycket långsiktigt anser landstinget att det behövs en plan för åtgärder som blickar längre fram än år 2020. Landstinget förordar därför att Länsstyrelsen arbetar vidare med genomförandet av handlingsplanen, håller den uppdaterad och arbetar med uppföljning av planen.

YTTRANDE
2018-05-24

TRN 2018-0061

Nacka kommun
Enheten för strategisk stadsutveckling
13181 Nacka
strategiskstadsutveckling@nacka.se

Samråd om riktlinjer för bostadsförsörjning Nacka kommun

Inledning

Landstinget yttrar sig i egenskap av regionplaneorgan för Stockholms län. Landstingets remissvar utgår från RUFS 2010 och den godkända RUFS 2050 (TRN 2015-0015, 2018-02-22), som antas i landstingsfullmäktige i juni, samt under 2017 antagna befolknings- och sysselsättningsframskrivningar (rapport 2017:2).

Landstinget ställer sig positivt till att kommunen tar fram nya och uppdaterade riktlinjer för bostadsförsörjning. Kommunen har gjort ett gediget arbete, men landstinget skulle också välkomna ett stärkt genomförandeperspektiv.

Överväganden

Landstinget ställer sig positivt till det arbete som kommunen gjort och ser att kommunen gjort ett gediget arbete med riktlinjerna. I flera avseenden avspeglar de intentionerna i länets regionplanering, som redovisas i länets regionala utvecklingsplan RUFS2050. Landstinget noterar uppdelningen mellan riktlinjer och bakomliggande analys och ser positivt på syftet med detta samt vill uppmuntra kommunen att arbeta vidare med en kontinuerlig kunskapsuppbyggnad om behovet av bostäder i kommunen.

Riktlinjerna har stora likheter med de som redovisas i nu gällande översiktsplan, antagen 2012. Med fördel kan kommunen vidga perspektivet på hur blandade boendemiljöer kan skapas samt hur kommunen avser att arbeta med att utveckla befintligt bostadsbestånd. Detta är frågor som behöver hanteras i alla kommundelar och i alla delar av bostadsbeståndet för att en hållbar bostadsförsörjning ska kunna säkerställas.

Kommunens beskrivning av särskilt utsatta grupper och deras bostadsbehov är på många sätt bra och omfattande. Dock kan riktlinjerna utvecklas vad gäller genomförandet i förhållande till beskrivningen och hur tillgången

på bostäder för dessa grupper ska kunna säkerställas. Riktlinjerna skulle i detta avseende vinna på en tydligare åtskillnad mellan nulägesbeskrivning och ambitioner och arbetssätt framåt.

Det är positivt att kommunen redovisar det av landstinget antagna befolkningstillskottet fram till 2030. Landstinget noterar att kommunen gör ett högre antagande vad gäller befolkningstillväxten i kommunen. Följaktligen redovisas också ett högre antagande kring behovet av nya bostäder än det som räknats fram inom ramen för arbetet med RUFS 2050. Landstinget gör också en annan bedömning vad gäller befolkningstillväxten i olika åldersgrupper, men stödjer kommunens slutsats att det är ökningen av barn och unga samt äldre som kommer påverka kommunen, och arbetet med bostadsförsörjningen, mest.

RUFS 2050 har genomgått vissa mindre justeringar sedan utställningen hösten 2017. Det demografiska bostadsbehovet för Nacka har i detta arbete justerats upp till 1300 bostäder i det så kallade alternativ hög. Siffran som nu redovisas i underlagsrapporten bör uppdateras därefter.

Landstinget uppmuntrar den höga målsättningen för antalet nya bostäder till 2030 och ser positivt på kommunens ambition om att förtäta omkring och i den befintliga bebyggelsen. I takt med utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp samt permanentning av fritidsbebyggelse är det angeläget att kommunen arbetar för en så resurseffektiv bebyggelseutveckling som möjligt i dessa lägen, och att ett ineffektivt resursutnyttjande motverkas. Landstinget vill samtidigt uppmuntra kommunen att i sin fortsatta planering planera för en hållbar bebyggelseutveckling i de mest resurseffektiva lägena och hänvisar i detta avseende till plankartan och förhållningssätten som redovisas i RUFS 2050.